

Konferanserapport

oktober 2017

Marianne Reime
Project Manager
OREEC
+47 917 21 176
marianne@oreec.no

Bakgrunn

Marianne Reime (OREEC) deltok på Den Norske Gasskonferansen som ble arrangert den 3.-4. april på hotell Bristol i Oslo. Den Norske Gasskonferansen er en nasjonal og årlig konferanse om bruk av energigassene i Norge. Energigass Norge og Stiftelsen Gasskonferansen i Bergen var arrangører, i samarbeid med Norsk Petroleumsinsittutt og Norsk Hydrogenforum. Konferansen hadde omkring 150 deltagere, hovedsakelig fra den norske gassbransjen, med en viss tyngde av aktører fra naturgass-sektoren.

På møtet ble det snakket om

Konferansen startet med å ta opp klimautfordringer knyttet til CO₂-utslipp. *Øystein Ihler, utviklingssjef i klimaetaten (Oslo kommune)* tok opp at mobilitet er den største utfordringen og at Oslo vil definere mobilitetens fremtid. En viktig satsing er at alle nye personbiler i Oslo skal gå på fornybart drivstoff eller være ladbare hybrider innen 2020. En annen viktig satsing er fossilfri anleggsdrift – her kan man vise til at entreprenørene faktisk har hatt en kostnadsreduksjon. Mye videre arbeid fremover foregår i samarbeid med Akershus fylke.

Interessante bidrag

DEL1

Gode gasshistorier fra virkeligheten

Tore Woll, Energigass Norge

En spennende reise gjennom fire eksempler på anvendelse av gass i industrien i Norge. Gass er den største energikilden i norsk industri, nest etter vannkraft. Eksempelene var fra Hydro på Karmøy, Eramet på Herøya, Kverner på Verdal og Frevar i Østfold (biogassproduksjon).

Frevar driver både biogassproduksjon og et stort forbrenningsanlegg – de produserer høytrykksdamp som leveres til andre anlegg på området. Gass leveres fra en stor LNG-terminal. Kan ikke bruke egen gass til forbrenning pga effektbehovet er for høyt.

Det kommer et nytt magasin på nett for å fortelle disse historiene – gass.no.

Budskap: gassen holder Norge i gang!

Gass i norsk industri – hva sier Industrimeldingen?

Sindre Finnes i Norsk Industri

Gass i industrien og potensialet her. Industrimeldingen sier lite om gass, men trekker blant annet frem HIAS som et eksempel.

Et eksempel for hvor det finnes stort potensiale for gass er næringsmiddelindustrien, særlig fiskeribasert industri, som bruker stadig mer gass. Det brukes fortsatt 40 000 tonn fyringsolje i industrien i Norge – disse kan erstattes med gass. I Norge har vi en lav gasspris og en rekke industribedrifter som ønsker å kjøpe gass til denne prisen, men det mangler konkurranse på distribusjon. Norsk Industri er bekymret og mener vi trenger mer tilgang på gass til en god pris.

En annen mulighet for gass er i miljøvennlig skipsfart. Dette har så langt vært en stor suksess i Norge, men det ble advart mot at «Her må miljøbevegelsen holdes unna». Frykt for at skal hindre videre utviklingsmuligheter. Viste til eksempel

der «miljøbevegelsen rotet til» et fergeanbud og anbudet endte med diesel. «Miljøbevegelsen må sette seg ned» var budskapet.

Finnes viste også til Industrimeldingen (St.Meld nr 27). Vinklingen på gass her er at alle må bidra til lavutslippssamfunnet. Overgangen hit må ta i bruk kombinasjoner av teknologier. Det vistes også til at bildet er mer positivt for prosessindustrien enn for 5 år siden. Det henger sammen med prisendringer i Europa. Det er også et ønske om å beholde den reduserte satsen på gass og ikke røre dagens avgiftsordning. Naturgass brukt i kjemisk reduksjon eller i elektrolyse er fritatt for avgift (gjelder også på skip) – og det jobber Norsk Industri for å bevare. Et annet punkt når det gjelder avgifter: Norge bruker EUs energiskattedirektiv for å gi lav avgift for vareproduksjon på gass. SE og FI gjør det samme, men få andre land i Europa utnytter regelverket. Få land legger lav utgift på gass. Norge har dessuten doble virkemidler – både kvoteplikt og CO2-avgift. Klimaforliket ønsket å fjerne dette, men foreløpig er det ikke gjort. Dette er viktig for å kunne få til flere, nye investeringer i Norge.

Infrastruktur for gass i Norge

Tore Woll, Energigass Norge

Infrastruktur koster og skal vare i mange år. Det er investert milliarder i gassinfrastruktur i Norge og den kan brukes mer! Den kommer sjeldent fram! Presenterte kart. Her så man blant annet:

- Naturgass og LNG
 - o Rørnett i Rogaland – Stavanger og Haugesund/Karmøy
 - o Rørnett i Tønsberg/Grenland med utg pkt i LNG-anlegg (greVE)
 - o 80 terminaler for LNG i Norge – knyttet til bunkringsanlegg for skip og for større industribedrifter
- Biogass
 - o 40 anlegg – 20 av disse er renseanlegg (avløp) som bruker gassen internt
 - o 5 gårdsanlegg
 - o 15 produksjonsanlegg

Også flere interessante innlegg fra DEL1. Se lenke nederst i dokumentet for å se alle presentasjoner.

DEL2 – Fire innlegg fra fire gasser

Magnar Bolme, Lyse

En veldig inspirerende tale om biogass som skapte god stemning. Noen punkter fra talen:

- Biogass produserer ved over 40 anlegg i Norge i dag – og det jobbes kontinuerlig med teknologi som gjør det billigere og mer effektivt
- Et nytt anlegg hos IVAR på Grørdaland – offisielt åpnet sist uke. Skal produserer biogass fra kloakkslam. Beregnet prod er 60 gwh i 2050.
- Det finnes ikke alltid et marked som tar imot biogassen – vi behøver statlig hjelp til oppbygging av et marked (!) De beste prosjektene er de som planlegges for hele verdikjeden: innsamling – produksjon-distribusjon-bruk.
- Biogass er en viktig del av biodrivstoffsatsingen – ref forliket i statsbudsjett 2017 – en formidabel økning til 20% biodrivstoff i 2020. avansert biodrivstoff skal dekkes av 8%. Alle avfallsressurser må brukes – biogass er garantert fri for palmeolje og må bli en viktig del av oppfyllelse av de 20%.
- Man ser nå på muligheten for å utvide rågassnettet til Lyse på Jæren. Mulighet for å få gass inn fra gårdsanleggene og bringe den inn til anlegget på Grørdaland for oppgradering.

DAG 1 ble avsluttet med et politikerpanel om «Gass som del av løsningen til lavutslippssamfunnet».

DAG 2

Parallellsesjonen INDUSTRI

Temaer fra noen innlegg:

- Vekst og utvikling i det nordiske LNG-markedet
- SkanGas jobber med muligheter for å få LBG inn i deres nett (ser på sertifikat og andre løsninger)
- Regjeringens Havstrategi – knyttet til skip/maritim næring og petroleumsnæringen

- Transport av CO2 med skip – fra fangst til lagring. Knyttet til prosjektet om fullskalåhåndtering av CO2 i Norge, der EGE i Oslo er en av tre case/mulighetsstudier. Konseptfasen skal bli ferdig innen utgangen av 2017; fangst og transport skal settes sammen til en anbefaling. Underlag for investering legges frem for departementet i 2018.

Benchmarking for mer effektiv biogassproduksjon

Johan Yngvesson, RISE (SE)

Presentasjon av resultater fra prosjekt med benchmark i SE og NO utført i 2014-2016. Ni anlegg var med i prosjektet. Mål: identifisere og beskrive behov for forbedringsarbeider på anleggene. Systematisk sammenligning av nøkkeltall.

Resultater: man har stort potensial for forbedring på flere områder

Høye kostnader avdekket i forbehandling og rejekthåndtering. Vedlikehold i forbehandlingssteget er de største kostnadene. Også store kostnader knyttet til biogjødselhåndtering.

Overraskende av vedlikeholdskostnadene var så høye, særlig i forbehandlingen

Innsamling av data var en utfordring – mange som ikke vil dele tall

En del feilinvesteringer – innkjøp av feil utstyr – er også en stor årsak til store vedlikeholdskostnader.

Johan.yngvesson@ri.se

De første 100

Marianne Langvik, Biokraft

Skal man bygge industri, må man også bygge marked. Biokraft bygger nå fabrikk for leveranse av flytende biogass (LBG) i Trøndelag, og utfordrer nå industri og bedrifter i Midt-Norden til å gå over til LBG som drivstoff innen tungtransport.

AGA har allerede avtale med Biokraft om all gassen. Biokraft har flere distributører som ønsker å kjøpe gass, men har så langt «solgt ut alt».

Ønsker å bidra til å få de første 100 langtransportkjøretøyene basert på LBG på norske veier – har satt i gang et prosjekt (Interreg). <http://smartgreenregion.eu>

Parallellsesjonen TRANSPORT

CO2-fond for næringslivets transport

Christoffer Sahl, seniorrådgiver NHO

I Norge ser vi ofte på privatbil når vi diskuterer transport, men det store problemet er tungekjøretøy og andre typer transport.

Viser til veikart for næringslivets transport – levert til grønn konkurransekraft i 2016.

Presentasjon av tanker bak/mulig struktur for et NOX-fond for næringslivet. Mål er å etablere et fond i løpet av 2018.

Kommentar

En betraktning: Biogassen er en lillebror i gass-sammenheng og Gasskonferansen er en interessant møteplass som gir litt andre perspektiver på både gass og biogass.

En annen betraktning: Biogass befinner seg på siden av biodrivstoffdebatten som er het i Norge i disse dager. Det kan være både heldig og uheldig. På den ene siden vil man ikke assosiere biogass med palmeolje og andre betente debatter, og på den andre siden ønsker man mer oppmerksomhet omkring biogass.

Materiale

Program for konferansen: https://gallery.mailchimp.com/5842ddd1dfef75b403b39fb80/files/fb4f5fdd-a140-4e25-8670-0394c6cc3e6f/Program_DNG2017.pdf

Presentasjoner fra konferansen: <http://gasskonferansen.com/foredrag-gassprisen/tidligereforedrag/49-foredrag-2017>